

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B: 1. **All** questions are **compulsory**.
2. **Figures** to the right indicate **full** marks.

- Q.1 Answer the following. (Any **Two**) **15**
 (a) Define Export Management. Explain features of export management.
 (b) Distinguish between domestic marketing and export marketing.
 (c) Discuss the composition the direction of India's export trade since 2010.
- Q.2 Answer the following. (Any **Two**) **15**
 (a) What are trade barriers? Discuss the various types of tariff barriers.
 (b) Discuss the role of WTO in international trade.
 (c) What are trade blocs? Explain the role of EU and NAFTA in promoting export trade.
- Q.3 Answer the following (Any **Two**) **15**
 (a) Explain various types of export marketing organizations in India.
 (b) What is export promotion organization? Explain in brief various types of EPOs in India.
 (c) Explain the incentives available to the following units:
     i) STPs
     ii) 100% EOU
- Q.4 Answer the following (Any **Two**) **15**
 (a) What are important features of India's foreign trade policy (2015-2020)?
 (b) Write notes on the following:
     i) EPCG
     ii) MDA scheme
 (c) Discuss the Deemed export and ASIDE scheme briefly.
- Q.5 A) Fill in the blanks with appropriate words: **05**
 1.) SAARC was formed by _____ nations of South Asia.
     (6, 7, 9)
 2.) International trade refers to exchange of goods _____ the country.
     (Within, across, inside)
 3.) The limit of import quantity of a commodity is known as _____.
     (Tariff, Quota, Standard)
 4.) Export Management is required by the country for _____.
     (Profits, Favorable BOP, defence)
 5.) _____ is set up to improve packaging and packing standards.
     (IIP, IIFT, FIEO)

B) State whether following statements are True or False without reasons: 05

- 1.) Export markets have three face competition.
- 2.) Non-tariff barriers refer to qualitative restrictions.
- 3.) Direct exporting is suitable to small exporters.
- 4.) TRIPs are related to intellectual properties.
- 5.) India's share in world export trade is significant.

C) Match the following columns:- 05

A	B
i. Manufacturer exporter	a] Value of goods
ii. Agreement on Agriculture	b] EPCG
iii. EHTP	c] Hardware technology
iv. Export obligations	d] Software technology
v. Advolurem duty-	e] Direct exporting
	f] Indirect exporting
	g] Reduction in subsidies
-

(मराठी रूपांतर)

(२½ तास)

(एकूण गुण: ७५)

- सूचना : १. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
२. उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
३. मूळ इंग्रजी प्रश्न प्रमाण मानावेत.

१. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतीही दोन) १५
- अ) निर्यात व्यवस्थापनाची व्याख्या लिहा. निर्यात व्यवस्थापनाची वैशिष्ट्ये विशद करा.
ब) देशीय विपणन व निर्यात विपणन यांतील फरक स्पष्ट करा.
क) २०१० पासून भारताच्या निर्यात व्यापाराची रचना व दिशा याचे वर्णन करा.
२. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतीही दोन) १५
- अ) व्यापारी अडथळे म्हणजे काय? विविध प्रकारच्या जकाती अडथळ्यांची चर्चा करा.
ब) जागतिक व्यापार संघटनेची आंतरराष्ट्रीय व्यापारातील भूमिका स्पष्ट करा.
क) व्यापारी गट म्हणजे काय? इ यू व नाफ्टा यांची निर्यातवृद्धीतील भूमिका स्पष्ट करा.
३. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतीही दोन) १५
- अ) भारतातील विविध निर्यात विपणन संस्था विशद करा.
ब) निर्यात वृद्धी संघटना म्हणजे काय? भारतातील विविध प्रकारच्या निर्यात वृद्धी संघटनाची थोडक्यात माहिती द्या.
क) खालील संस्थांना उपलब्ध असणाऱ्या सवलतीचे वर्णन करा.
i. एसटीपी
ii. १००% इओयू
४. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतीही दोन) १५
- अ) भारताच्या विदेशी धोरण २०१५-२०२० ची प्रमुख वैशिष्ट्ये कोणती?
ब) खालील टिपा लिहा.
i. इपीजीसी
ii. एमडीए योजना
क) संभाव्य निर्यात व असाईड योजना थोडक्यात विशद करा.

५. अ) योग्य पर्याय निवडून गाळलेल्या जागा भरा. ५
१. सार्क हे ----- देशांनी स्थापन केले आहे.
(६, ७, ९)
  २. आंतरराष्ट्रीय व्यापार म्हणजे वस्तूची ----- देशातील होय.
(मधील, अक्रॉस, आतील)
  ३. वस्तूच्या आयातीतील संख्येवरची मर्यादा म्हणजे -----.
(जकात, कोटा, प्रमाण)
  ४. निर्यात व्यवस्थापन हे देशाच्या -----साठी आवश्यक असते.
(नफा, चांगले बॅलन्स ऑफ पेमेंट, सुरक्षा)
  ५. ----- ही बांधणीचा दर्जा व प्रमाण वाढवण्यासाठी स्थापन केली आहे.
(आयआयवी, आयआयएफटी, फीओ)

- ब) खालील विधाने चूक की बरोबर ते लिहा. ५
१. निर्यात बाजारपेठेत तीन प्रकारच्या स्पर्धा असतात.
  २. बिगरजकाती अडथळे म्हणजे संख्यात्मक बंधने होय.
  ३. थेट निर्यात ही छोट्या निर्यातदारांसाठी योग्य आहे.
  ४. ट्रीप्स हे ज्ञानविषयक संपदा आहे.
  ५. भारताचा जागतिक व्यापारातील वाटा लक्षणीय आहे.

- क) जोडया जुळवा ५

अ	ब
१. उत्पादक निर्यातदार	अ) वस्तूचे मूल्य
२. शेतीविषयक करार	ब) इपीसीजी
३. इएचटीपी	क) हार्डवेअर तंत्रज्ञान
४. निर्यात दायित्व	ड) सॉफ्टवेअर तंत्रज्ञान
५. प्रतिमुल्यवधित जकात	इ) थेट निर्यात
	फ) अप्रत्यक्ष निर्यात
	ज) सबसिडीत कपात